A zsoltárok világa

5. alkalom 2026.11.03.

„Boldog” zsoltárok a nyolc boldogsághoz Mindenszentekre (A év)

A „boldog” zsoltárok azok a zsoltárok, melyek a zsolozsmában a boldog szóval kezdődnek. Tehát a következő zsoltárokat gyűjtöttem össze:

1. Boldog ember... 1. zsoltár – I. hét vasárnap, olvasmányos imaóra
2. Boldog, akinek... 32 (31). zsoltár – I. hét csütörtök, esti dicséret
3. Boldog, aki gondol... 41 (40). zsoltár – I. hét péntek, esti dicséret
4. Boldog ember... 112 (111). zsoltár – IV. hét vasárnap, II. esti dicséret
5. Azok a boldogok... 119 (118). I. zsoltár – I. hét kedd, napközi imaóra
6. Boldog mindenki, aki féli... 128 (127). zsoltár – IV. hét csütörtök, napközi imaóra

A felsoroltak közül elsősorban a 118. I-gyel és a 111. zsoltárral fogunk most foglalkozni. És megnézhetjük ezeket a zsoltárokat önmagukban, illetve a jézusi nyolc boldogsággal összevetve is.

A nyolc boldogság szövege[1] (Mt 5,1-12a)

Abban az időben: Jézus látva a tömeget, fölment a hegyre, leült, tanítványai pedig köréje gyűltek. Akkor szólásra nyitotta ajkát, és így tanította őket:
„Boldogok **a lélekben szegények**, mert övék a mennyek országa.
Boldogok, **akik sírnak**, mert ők vigasztalást nyernek.
Boldogok **a szelídek**, mert ők öröklik a földet.
Boldogok, **akik éhezik és szomjazzák az igazságot**, mert ők kielégítést nyernek.
Boldogok **az irgalmasok**, mert nekik is irgalmaznak.
Boldogok **a tiszta szívűek**, mert ők meglátják Istent.
Boldogok **a békességszerzők**, mert őket Isten fiainak fogják hívni.
Boldogok, **akiket üldöznek az igazságért**, mert övék a mennyek országa.
Boldogok vagytok, **ha miattam gyaláznak titeket és üldöznek**, **ha** hazudozva mindenféle gonoszsággal **vádolnak titeket**. Örüljetek és ujjongjatok, mert nagy lesz a ti jutalmatok az égben.”

119 (118) I. (Alef). zsoltár 1-8

Elmélkedés az Úrnak a Törvényben adott igéjéről

Az az Isten iránti szeretet, hogy megtartjuk parancsait (1 Jn 5, 3).

[1]Azok a boldogok, akiknek tökéletes az útjuk, * akik az Úr törvénye szerint élnek.

- Az út szó többször is (3) elfordul ebben a zsoltárban (aláhúzva). Ugyancsak többször előfordulnak a törvénnyel, tanítással kapcsolatos kifejezések, melyek az út szinonimájaként

[1] A szentmise olvasmányai Az „A” év vasárnapjaira és a főbb ünnepekre c. kötetből. Elérhető itt: https://ppek.hu/konyvek/A_szentmise_olvasmanyai_A_ev_1.pdf

jelennek meg (hullámossal aláhúzva). Aki megtartja Isten tanítását, az az Ő útján jár: *„Lámpás a te igéd lábam előtt, és ösvényem világossága.”*[2]

- A tökéletes út vagy a törvény tökéletes betartása sajnos embernek lehetetlen[3], ugyanakkor törekednünk kell az isteni tökéletességre. Ebben a törekvésünkben akadályoznak meg minket a bűneink, melyek miatt eltéved bárányokká[4] válhatunk, melyet a prófétánál megrázó módon olvasunk:
    - *[2]Emeld fel szemedet a kopár halmokra, és lásd! Hol nem háltak veled? Az utak mentén ültél előttük, mint az arab a pusztában, és megszentségtelenítetted az országot paráznaságoddal és gonoszságoddal. [3]Ezért maradtak el az esőzések, és kései eső sem volt. Homlokod olyan lett, mint a parázna asszonyé: nem akartál pirulni. [4]Ugye most így kiáltasz hozzám: »Atyám! Ifjúkorom bizalmas barátja vagy te! [5]Vajon örökké haragszik, vagy megtartja haragját mindvégig? ... [12]Menj, kiáltsd ezeket a szavakat észak felé, és mondd: Térj vissza, te elpártolt Izrael! – mondja az Úr. Nem fordítom el arcomat tőletek, mert kegyes vagyok – mondja az Úr –, nem haragszom örökké. [13]Csak ismerd el bűnödet, hogy az Úrral, a te Isteneddel szakítottál, és elkószáltál útjaidon az idegenek felé, minden zöldellő fa alá, de szavamra nem hallgattatok! – mondja az Úr.*[5]
    - *[25]Minden utcasarkon felépítetted magaslatodat, és utálatossá tetted ékességedet; széttártad lábadat minden arra menőnek és megsokasítottad paráznaságaidat. [26]Paráználkodtál Egyiptom fiaival, nagytestű szomszédaiddal, és sokat paráználkodtál, hogy engem haragra ingerelj. ... [44]Íme, minden ember, aki csak közmondást használ, azt terád alkalmazza: »Amilyen az anya, olyan a leánya!« ... [62]Akkor megkötöm szövetségemet veled, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, [63]hogy emlékezzél és szégyenkezzél, és szégyenedtől ki se nyithasd többé szádat, amikor mindent megbocsátok neked, amit elkövettél” – mondja az Úr Isten.*[6]
        - A paráznaság itt az Istentől való elfordulást jelenti és szövetkezést az ellenséges országokkal.
        - Érdekes a közmondás, melyet más változatban, de mi is használunk: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát!”[7]
        - Ami fontos üzenete ennek a szakasznak, az Isten irgalma, az újbóli szövetségkötés népével. És nagyon érdekes az emlékezéssel és az elnémulás. Azaz ne szólhasson meg senkit az ember, mert ő maga is bűnös. Idevág Jézus tanítása az ítélkezésről[8] és a szálkagerenda[9] hasonlatról.

---

[2] Zsolt 119. (118) Nún, 105
[3] Lk 18,27
[4] Mt 18,12
[5] Ez 3,2-5. 12-13.
[6] Ezekiel 16. fejezet
[7] https://szolasok.hu/kozmondasok/nezd-meg-az-anyjat-vedd-el-a-lanyat-jelentese/
[8] Lk 6,37
[9] Mt 7,3

[2]Azok a boldogok, akik intelmeit megfogadják, * és akik őt keresik teljes szívükből.

- Az intelmek megfogadása, vagy meg nem fogadása kapcsán eszünkbe jut rögtön Lót felesége, *„aki hátratekintett, sóoszloppá változott.”*[10] Ha pedig a vakon születettre gondolunk, akkor az ő példáján keresztül pedig látjuk az engedelmesség nagyszerű gyümölcsét: „[7]és azt mondta neki: *„Eredj, mosakodj meg a Siloám tavában!” Ez küldöttet jelent. Elment tehát, megmosdott, és ép szemmel tért vissza.”*[11]
- A teljes szívből keresésnél a főparancs[12] ugrik be számunkra.

[3]Alávaló dolgot ezek nem művelnek, * hanem az ő útjain járnak.

- Mik lehetnek ezek az alávaló dolgok? Például a gazdag ifjú[13] történetében megjelenő parancsok megszegése.

[4]Azt parancsoltad nekünk, * hogy pontosan megtartsuk tanításodat.

- A tízparancsolat[14] ismétlése.

[5]Adj jó irányt útjaimnak, * hogy mindig akaratodat kövessem.

- Visszautalok a gazdag ifjú történetére és a kérdésre, mellyel megkeresi Jézust: *„[16]Egy alkalommal odalépett hozzá valaki, és megkérdezte tőle: „Mester, mi jót kell tennem, hogy eljussak az örök életre?”*[15]
- De nagyon szeretem Jeremiás idézetét is: *„[16]Ezt mondja az Úr: „Vegyétek szemügyre az ősi utakat, és kérdezősködjetek a régi ösvényekről: Melyik volt a jó út? És azon járjatok! Akkor majd megtaláljátok lelketek nyugalmát.”*[16]

[6]Akkor sosem vallok szégyent, * ha minden parancsodat szemem előtt tartom.

- Ez a vers megidézi számunkra a szenvedő szolgát Izajás könyvéből: *„[4]Az Úristen megadta nekem a tanítványok nyelvét, hogy az igével támogatni tudjam a megfáradtat. Már reggel, kora reggel figyelmessé teszi fülemet, hogy hallgassam, mint a tanítványok. [5]Az Úristen megnyitotta fülemet, én pedig nem ellenkeztem, nem hátráltam meg. [6]Hátamat odatartottam azoknak, akik ütlegeltek, és arcomat azoknak, akik tépáztak. Arcomat nem rejtettem ela gyalázás és köpdösés elől. [7]Isten, az Úr megsegít engem, ezért nem ér gyalázat. Olyanná tettem arcomat, mint a kovakő, és tudom, hogy nem kell szégyenkeznem.”*[17]

---

[10] Ter 19,26; Lk 17,31-33: Aki azon a napon a háztetőn lesz és a holmija a házban, ne jöjjön le érte, hogy elvigye; és aki a mezőn lesz, ne térjen vissza. [32]Emlékezzetek Lót feleségére. [33]Aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt; aki pedig elveszíti, megmenti azt.
[11] Jn 9. fejezet
[12] Mk 12,28-tól
[13] Mt 19,16-tól
[14] Kiv 20. fejezet
[15] Mt 19,16-tól
[16] Jer 6,16
[17] Iz 50,4-7

[7]Azért adok hálát neked tiszta szívből, * mert igaz végzéseidre megtanítasz.

- Jézus imáját hozhatjuk ide: *„[21]Abban az órában Jézus felujjongott a Szentlélekben, és így szólt: „Áldalak téged, Atyám, mennynek és földnek Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és feltártad a kicsinyeknek. Igen, Atyám, így tetszett neked.”*[18]

[8]Amit elrendeltél, azt megtartom, * csak te ne hagyj el soha engem!

- Újra hivatkozunk a gazdag ifjúra, aki nem tudta, nem akarta megtartani Jézus iránymutatását.[19]
- Az elhagyásnál felidézhetjük Jézus szavait, melyeket az utolsó vacsorán mondott: *„[18]Nem hagylak árván benneteket, hanem visszajövök hozzátok.”*[20] Vagy szép, amikor Péter Jézushoz kiált[21], amikor elmerül a vízen járást követően.
- Ugyanakkor nem igazán Isten hagy el minket, hanem sokkal inkább mi Őt. Erre jó példa, amikor a tanítványok egy része elhagyja Jézust, amikor már kezd rizikóssá válni a Vele való kapcsolat.[22]
- De a legnagyobb hatást Jézus felkiáltása váltja ki a kereszten. Olykor mégiscsak magunkra hagy Isten: „[46]A kilencedik óra körül Jézus hangosan felkiáltott: *„Élí, Élí, lemá szabaktáni?”,* azaz: *„Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”*[23]

112 (111). zsoltár

Az igaz ember boldogsága

Éljetek úgy, mint a világosság fiai.
A világosság gyümölcse csupa jóság, igazságosság és egyenesség (Ef 5, 8-9).

[1]Boldog ember, aki az Urat féli, * akinek öröme telik az Úr félelmében.

- Az Istenfélelem problematikája már korábban előkerült. A fogalom a tiszteletet jelenti, azaz nem félnünk kell Istentől, hanem tisztelnünk. Ne a büntetéstől féljünk, hanem a nagyobb jó elvesztésétől.
- Ugyanakkor a Bibliában többször ténylegesen félelmet keltő módon jelenik meg Isten.[24]

[2]Hatalmas lesz annak ivadéka a földön, * mert áldást élvez az igazak nemzetsége.

- Ábrahám példája.[25]

---

[18] Lk 10,21
[19] Mt 19,22
[20] Jn 14,18
[21] Mt 14,30
[22] Jn 6,67
[23] Mt 27,46; Zsolt 22 (21),2
[24] Kiv 20,18; Jn 2,15; Lk 23,40
[25] Ter 12,2-3

[3]Házát jólét és gazdagság tölti be, * és igazsága örökre megmarad.

- Az egyik „boldog” zsoltár[26] teljes egészében ide illik:
  - *[1]...Boldog mind, aki féli az Urat, és az ő útjain jár! [2]Kezed munkájából élhetsz, boldog leszel, és jó dolgod lesz. [3]Feleséged, mint a termékeny szőlőtőházad oldalánál, fiaid, mint az olajfacsemeték asztalod körül. [4]Íme, ilyen áldásban részesül, aki féli az Urat. [5]Áldjon meg téged Sionból az Úr, hogy lásd Jeruzsálem boldogságát életed minden napján, [6]lásd meg fiaidnak fiait. Békesség Izraelnek!*
- Jób újra meggazdagodása[27]

[4]Az igaz úgy világít, mint fény a sötétben, * jóságos ő, irgalmas és igazságos.

- A világítás kapcsán jusson eszünkbe Jézus tanításai a világosságról.[28]
- S közeledünk az év legsötétebb napjai s ezeken belül Szent Lúcia[29] ünnepéhez, kinek neve világosságot jelent.

[5]Boldog, aki szívesen ad kölcsön, † aki a törvény szerint intézi dolgait, * [6]mert szilárdan áll mindörökké.

- A kölcsönadás gondolatához két szentírási szakasz tartozik:
  - *„[42]Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól el ne fordulj.”*[30]
  - *„Minden csak hiábavalóság, minden emberélet is, mint az árnyék, az ember úgy múlik el. Hiábavaló az is, hogy vesződik, kuporgat, de nem tudja, kinek.”*[31]

---

[26] 128 (127). zsoltár. Felirata: Házi áldás. [1]Zarándok ének

[27] Jób 42,12-13

[28] Mt 5,14; 25,1-től az okos és balga szüzek

[29] Lúcia, (Siracusa, Szicília, 3. szd.-Siracusa, 303. dec. 13.): szűz, vértanú. Eljegyzett menyasszony volt, amikor beteg anyjával elzarándokolt Cataniába Szt. Ágota sírjához, aki megjelent neki és megjövendölte vértanúságát. Anyja gyógyulása után engedélyt kapott az Istennek szentelt, szűzi életre. Hazatérve szétosztotta hozományát a szegények között. Vőlegénye följelentette s Paschasius bíró elé hurcolta, aki arra ítélte, hogy zárják bordélyházba. Ám Lúciát két ökörrel sem tudták elvontatni a helyéről, s mivel sem tűz, sem forró olaj nem ártott neki, tőrt döftek a torkába. Halála előtt még magához vette az Oltáriszentséget és megjövendölte az egyház békéjét, a keresztényüldözések végét. Sírja fölé hamarosan bazilikát építettek. ... 1955-ben fejét ezüst maszkkal fedték be. Ünnepét az egyház nem véletlenül helyezte december 13-ra. E nap a Gergely-naptár (1582) előtt az esztendő legrövidebb, egyúttal a téli napfordulat kezdő napja volt. A középkorban nevének a *lux* szóval való rokonsága révén temetők, temetőkápolnák védőszentjének is választották. Az egyház ugyanis liturgikus imádságaiban azért könyörög, hogy a halottaknak az örök világosság fényeskedjék (*et lux* perpetua *luceat eis*). Forrás: https://lexikon.katolikus.hu/L/L%C3%BAcia.html

[30] Mt 5,42

[31] Zsolt 39 (38),7 a zsolozsma fordítása szerinti szövegváltozat. II. hét szerda, olvasmányos imaóra

Örök emlékezete marad az igaznak, * [7]rossz hírtől nem kell félnie.

- Jób az a típus, akinek példája mind a mai napig fennmaradt.

Szíve nyugodt, mert az Úrban bízik, † [8]szíve erős, nem ismer félelmet, * míg ellenségei szégyenben maradnak.

- A talentumokról[32] szóló példabeszéd szereplőire illik ez a sor. Az első két ember bátran megfialtatta ura pénzét, míg a harmadik gyáván elásta a pénzt.
- De ide illik a gonosz szolga[33] esete is, akinek ura elengedte tartozását, de ő maga irgalmatlan volt szolgatársához, akit aztán megmentenek társai.

[9]Bőséges adományt oszt a szegényeknek; † igazsága megmarad örökre, * feje dicsőségesen felemelkedik.

- Ezt cselekedte a magyar egyház és egyben november hónap (19-e) egyik kiemelkedő szentje Árpád-házi Szent Erzsébet is.

[10]Látja ezt a gonosz, és bosszankodik, † fogát csikorgatja, és magát emészti. * A bűnösök vágya szertefoszlik.

- Erzsébetre az udvarban nagyon rosszallóan néztek, el is üldözték őt onnan.
- A fogcsikorgatás a többször előjön az evangéliumokban[34] mint a pokol, vagy a lélek büntetésének megjelenítése.
- Megjelenik ugyanez a tevékenység egy megszállott esetében is: *„[17]A tömegből valaki ezt felelte: „Mester! Elhoztam hozzád a fiamat, akiben néma lélek van, [18]mindenütt megragadja őt, a földhöz vágja, ő pedig tajtékzik, a fogait csikorgatja és megmerevedik. Szóltam tanítványaidnak, hogy űzzék ki, de nem tudták.”*[35]

A jegyzetek és egyéb anyagok elérhetőek itt:
https://www.kadarkutplebania.hu/a-zsoltarok-vilaga/
A kiadványaink menüpont alatt található.

[32] Mt 25,14-től
[33] Mt 18,23-tól
[34] Mt 8,12; 13,42. 50; 22,13; 24,51; 25,30;
[35] Mk 9,17-18